

సంఖ్య: II/502 రాగం : శ్రీరాగం

కీర్తన : ఎఱిగితి నమ్మితి నితడు దయానిధి

శ్రీరాగం

84 ఎఱిగితి నమ్మితి నితడు దయానిధి

మఱంగులు మొరంగులు మరి యింకలేవు

॥ పల్లవి ॥

వేదోధరణుండు విశ్వరక్షకుండు

ఆదిమూర్తి శ్రీ అచ్యుతుండు

సోదించి కొలిచితి సుముఖుండై మమ్మెలె

యేదెస మాపాల నితండే కలండు

॥ ఎఱిగి ॥

పరమపురుషుం డాపన్నివారకుండు

హరి శాంతుండు నారాయణుండు

శరణంటి మితండు చేకొని కాచెను

తరవాతిపనులుం దప్పుం డితండు

॥ ఎఱిగి ॥

హృదయంతరంగుండు యిశ్వరేశ్వరుండు

ఇదివో శ్రీవేంకటేశ్వరుండు

వెదకితి మీతండు విదువండు మమ్మెక

తుదకును మొదలికి దొరకినవాండు

॥ ఎఱిగి ॥

ఉపోద్ఘాతము:

ఓ భక్తులారా! మేము ఇతనిని యెత్తిగితిమి, ఆపై ఇతడు అమితదయానిధి అని నమ్మితిమి. మఱగు మొఱగు (చాటుమాటు) మరి ఇక అక్కరలేదు. మేము ఇతనిని బాహ్యటముగా కొలిచెదము గాక! అంటున్నారు అన్నమయ్య. ఈ కీర్తనలో పల్లవి అర్థంకావటానికి చాలాసేపు పట్టింది. ఇతను వేదములను ఉద్ధరించినవాడు. విశ్వమునకు రక్షకుడు, పరమపురుషుడు, ఆపదలను

నివారించువాడు, అచ్యుతుడు, శాంతమూర్తి, నారాయణుడు, హృదయంతరంగుడు, ఈశ్వరేశ్వరుడు, అన్ని ఈయనే. అంతెందుకు ఇతడే శ్రీవేంకటేశ్వరుడని గ్రహించి ఇతనికి శరణంటిమి అంటున్నారు. ఇతనిని విడువము. తుదకు మొదలికిని దొరికినవాడు అంటే ఏమిటి? ఆలోచించండి.

తాత్పర్య వివరణ:

ఓ భక్తులారా! ఎఱిగితి (ఇతని నెఱిగితిమి). ఆపై ఇతనిని నమ్మితిమి. ఇతడు దయానిధి అని తెలిసికొంటిమి. మరి ఇక మఱగులు (చాటుమాటు వ్యవహరాలు) మాకు లేవు.

ఇతడు, వేదోద్ధరణుడు (వేదములను ఉద్ధరించినవాడు). విశ్వరక్షకుడు (సదా ఈ విశ్వమును రక్షించెడివాడు). ఆదిమూర్తి (పురాణపురుషుడు) శ్రీ అచ్యుతుడు (ఎన్నడూ అంతములేనివాడు). ఇతనిని శోధించి తెలిసికొని కొలిచితిమి. సుముఖుడై (అనుకూలుడై) మమ్మేలినాడు. ఇప్పుడు యెటువైపు చూచినా మాపాలిట ఇతడే కలడు ఇది మా భాగ్యము.

అంతేకాదు, యాతడే పరమ పురుషుడు (పరబ్రహ్మ), ఆపన్నివారకుడు (ఆపత్తును నివారించువాడు) శ్రీహరి. పరమశాంతమూర్తి, శ్రీమన్నారాయణుడు. ఈ విధముగా నితనిని తెలిసికొని మేము శరణంటిమి. వెంటనే ఇతడు మమ్ము చేకాని (ఆదరించి) కాచినాడు (రక్షించినాడు). తరవాతి పనులు (శరణాగతరక్షణ, మోక్షమునొసగుట) వంటి కార్యక్రమమును ఇతడు తప్పుడు.

ఈతడే హృదయమున అంతర్యామియై, అంతరంగుడుగా వుంటాడు. ఇతడు ఈశ్వరునికే యేలిక. ఇదిగో ఈయనే శ్రీవేంకటేశ్వరుడు ఈతనిని వెదకి కనుగొంటిమి. ఇకపై మేము ఇతనిని విడువము. తుదకును మొదలికి దొరకనివాడు (ఆద్యంతములు కనుగొనలేనివాడు) ఈ మహానుభావుడే.

పద్యవివరణ:

కం॥ ఇతడు దయానిధియనినే

హితవుగనెత్తిగితిని హరిని ఇకనమ్మితిబో

ఇతనికి మఱగులు లేవిక

చతురుడ ఓ వేంకటేశ! సప్తగిరిశ!

మున్నడి

భగవద్గీతను పాట రూపంలో ఏకాందరో దైవాంశ సంభాతులు మాత్రమే చెప్పగలరు. నందకాంశమున బుట్టిన అన్నమాచార్యుల వారికిది ఉగ్గుతో సేర్చిన విద్య

భగవద్గీతలో తలమానికమైన పురుషోత్తమ ప్రాప్తి యోగంలోని సారాంశాన్ని ఇంత అలవోకగా పాడటం అసామాన్యం. భగవద్గీతపై ఆచార్యులవారు చాలా కీర్తనలు చెప్పి ఉంటారు. మన కొరనోముల వల్ల ఈనాడు మనకవన్నీ లభ్యమగుట లేదు. లభ్యమైన ఇటువంటి అరుదైన గీతామృతం చవిచూడకపోతే, “పుట్టురాద నరులు పులుగువోలె” అనిపిస్తుంది. భోజన సమయంలో పురుషోత్తమ ప్రాప్తియోగం పారాయణ చేస్తే ‘వైశ్వానరునై’ నేను ఆహారం అరగింప చేస్తానన్నాడు స్వామి. కనీసం ఈకీర్తన పాడితే అదే ఫలితం దక్కుతుంది కదా!

తీ. క్రీడికందించినట్టి శ్రీకృష్ణబోధ

నింత సులువుగ అన్నమయ్యెటుల తెలిపె?

వేంకటేశుడు తోడాట వెనుక జేరి

ఏమి భాగ్యము? నేర్వుడీ స్వామి ‘గీత’.

రాగం : లలిత

అనియాన తిచ్ఛెగృష్ణ-దర్జునునితో

వినియాతని భజించు-వివేకమా

॥అని యానతి॥

భూమిలోను చొచ్చి సర్వ-భూతప్రాణుల నెల్ల

ధీమసాననే మోచేటి - దేవుడ నేను

కామించి స్వయమును - గలిగించి చంద్రుడనై

తేమల బండించేటి - దేవుడ నేను

॥అని యానతి॥

దీపనాగ్నునై జీవ - దేహముల యన్నములు

తీవుల సరగించేటి - దేవుడ నేను

ఏపున నిందరిలోని-హృదయములోన నుండి

దీపింతు దలపు మరుపై-దేవుడ నేను

॥అని యానతి॥

వేదములన్నిటి చేతా-వేదాంత వేత్తలచేతా
అది నేనెరగ దగిన-యా దేవుడను
శ్రీదేవితో గూడి-శ్రీవేంకటాది మీద
పాదైన దేవుడను-భావించ నేను

॥అని యానతి॥

భావామృతం

ఇక్కడ ‘అని’ అనతిచ్చెను అంటే ఆ విధంగా చెప్పెను-ఒక అర్థమైతే, యుద్ధభూమిలో పరమాత్మ ఆజ్ఞాపించాడని ఇంకాక అర్థం చెప్పుకోవచ్చు. అర్జునునితో శ్రీకృష్ణపరమాత్మ ఉపదేశించాడు. అది విని ఆ స్వామిని భక్తితో భజించుటే తగిన వివేకము సుమా!

ఓ అర్జునా! నేను భూమియందు సమస్త జీవకోటిని నా పణ్ణో బలముచే (దైర్యముగా) ధరించుచుయింటిని. అట్టి దేవుడను నేనే సుమా! నేనే చంద్రుడి వలె రసములతో నింపి ఓషధులను జేసి రకరకములైన పంటలను పండించి జీవకోటికి ఆహారము నొసగుచున్నాను. అట్టి దేవుడను నేనే సుమా!

ఓ పార్థ! జతరాగ్ని వలె (వైశ్వానరుని వలె) నేను సమస్త జీవులు భుజించిన ఆహారములను జీర్ణింపచేయు దేవుడనైయున్నాను. వాటి హృదయములందు నేనే స్థితుడనైయున్నాను. అట్లు విజృంభించియండి వారిలో జ్ఞాపక శక్తివలెను మరియు మతిమరుపు కూడ కలిగించు దేవుడనైయున్నాను. (మఱుపులేనిచో కలిగిన తొలినాటి దుఃఖమునే తలపోయచు జీవులు నశించిపోతాయి)

ఓ సవ్యసాచీ! సమస్త వేదముల చేతను వేదాంత వేత్తల చేతను పూర్వం గ్రహించదగిన దేవుడను నేనే . శ్రీవేంకటాది పై శ్రీదేవితో స్థిరపడినటి దేవుడు వేరెవరో కాదు, నేనే సుమా! (భావయామి వేంకటేశం అంటే ఈకీర్తనే.....)